

A SZENTSÉGI JEGYEK

„Isten az, aki pecsétjével megjelölt minket.”
(2 Kor. 1, 22.)

Időnként még az egyébként „jó” katolikusok is szinte szégyenkeznek dogmáink és vallási rendszerünk merevsége miatt. Olyan ez, mintha a számtanban az egyszerűség merevsége ellen panaszkodnánk, vagy pedig elégedetlenkednénk azért, hogy szervezetünkben merev csontok is vannak. Ugyan ki nem látja, hogy minden számolás lehetetlen az egyszerűség nélkül? Csontvázunk sem megmerevítője, hanem biztos fönn-tartója és hordozója az izomban, idegben, érben és velőben lejátszódó gazdag és meleg életnek. A dogmák rendszere sem csupán merev, élet-telen hideg váz, hanem éppen a lüktető vallási élet biztosítója és hordozója.

Ezt szeretnénk most kimutatni az Anyaszentegyház egyik, sajnos, nagyon is kevésbé ismert tanításáról: a szentségi jegyek dogmájáról. A tridenti zsinat szerint a keresztség, bérmálás és az egyházirend szentsége a lélekbe pecsétet (character): kitörölhetetlen lelki jelet vés és ezért nem lehet e három szentséget ismételni. (Denzinger 852.) A hidegnek lát-szó szavak egyszerre meleg életet lehelnek, ha a forrásokhoz megyünk, amelyekből maga az Egyház is meríti azokat. A Szentírás kétségtelenül beszél titokzatos megjelölésünkről, fölkenésünkről, amely Krisztusban törté-nik: „Aki pedig minket veletek együtt megerősít és fölken Krisztusban: Isten az. Ő az, aki pecsétjével megjelölt minket és mint foglalót szívünkbe árasztotta a Lelket.” (2 Kor. 1, 21 k.) E megjelölés, amely tehát különbö-zik a Szentlélek belénk áramlásától, vallási életünk legelején történt: „Benne (Krisztusban) kaptátok ti is a megígért Szentlélek pecsétjét, mi-után hallottátok az igazság igéjét, az üdvösségtetek hirdető evangéliumot, és hittetek is benne.” (Ef. 1, 13.) E lelki megpecsétlés megmarad bennünk „a megváltás napjára” (Ef. 4, 30.). Szent Pál az ítélet napját nevezi így.

A szentségek szent pecsétje tehát nem csupán valami erkölcsi vonás lelkünk arcán, mint a jóság vagy az erény. Hiszen a rosszakban, a hüt-lenekben, a bűnösökben is megmarad. Nem is csak jogi jellegű, mint a doktori, hivatali cím vagy rang — hiszen ezektől megfoszthatják az embert. A lelket létében (ontológiailag) érinti. Schütz szerint olyan a szent-ségi jegy lelkünkön, mint bizonyos közös családi vonás az arcon, hom-lokon, orrban, ajakban vagy szemben. Amint hasonló fejalkat, testtar-tás, mozgás, gondolkodás, érzület található a család, a faj és nemzet kü-lönböző tagjaiban, úgy jelenti a szentségi jegy a lelken Krisztus nagy családjának közös vonásait.

Isteni lefoglalásunk jele

Az Egyház a bérmálás és papszentelés szentségét kézföltétellel szol-gáltatja ki. A kereszteleésnél a vízzel történő leöntés ugyan a lényeg, de a mellékes szertartásoknál többször szerepel ott is a kézrátétel. Szép jel-kép ez: az Úr Isten teszi rá a kezét azokra, akiknek a szentséget kiszol-gáltatják. Lefoglal bennünket magának; az övéi leszünk a szentségek föl-vétele által. Testünket a szentséget kiszolgáltató ember, lelkünket maga az Isten érinti. A lelket érintő Isten „kezenyoma” marad ott örökre a lelkünkön a szentségi jegyben. Ez jelzi, hogy lefoglalt minket magának és egyúttal azt is mutatja, milyen fokban történt e lefoglalás. Haleszi Sándor a lélek e nagyszerű „veretét” a pénz veretéhez hasonlítja: az ön-magában is értékes fémnek, aranynek, ezüstnek, réznek végső értékét a

veret adja meg, amellyel az állam lefoglalja céljaira az anyagot és meghatározza értékét. Szent Efrém szerint a pecsétnyomó munkájához hasonló történik lelkünkben e három szentség fölvételénél: Isten kezének lenyomata úgy marad rajtunk, mint a viaszban a pecsétnyomó tulajdonosának kezdőbetűi vagy címere.

Mózes arcán Isten fényessége ragyogott, amikor a nagy, negyvennapos találkozó után lejött a hegyről. A főszegecs szentségi találkozás nyomán a lelkünkben valósul meg az, amit a zsoltárban kérünk: „Arcodnak fényességét hozd fel, Uram, fölébünk! Örömet adtál szívembe nékem, nagyobbat, mint bornak, búzának bőségében.” (Zsolt. 4, 7 k.) Minden szentségi jegyben az emberi lelken annak az örök találkozóznak fénye ragyog, amely a személyes egység folytán az Úr Jézus Krisztus emberi lelkén tündöklök. Fölfoghatatlanul csodálatos a megpecsételés, amellyel a Szentlélek jelöli meg az örök Igével legtökéletesebben egyesült Embernek, az Úr Jézusnak lelkét. A szentségi jegy legtökéletesebb, Isten számára történő lefoglalásnak, ennek az isten-emberi megpecsételésnek lenyomata és visszfénye a szentséghez járuló embernek a lelkén.

Krisztus Urunkban az ember egyedülálló kapcsolatba jut az Istennel. Az Ige személyével egyesült Emberen keresztül számára bejárás nyílik a legelőkelőbb társaságba: a Szentháromság létkörébe. Az ember nemcsak „szalonképes”, hanem állandóan otthonos lesz az Isten világában. Az emberi természet egyesülése a Második Isteni Személlyel az ő egyedülálló fölszentelése. Jézus legtökéletesebben szent: egészen természetesen állhat meg mindig az Isten előtt. — A szentségi jegy által mi kerülünk kapcsolatba Jézussal, titokzatos Testének isteni Fejével. Hozzá hasonlunk és részesedünk méltóságában. A szentségi megpecsételés személyünk fölszentelése: egyesít Krisztussal és így vele együtt és rajta keresztül mi is az Isten elé léphetünk. Ajtó nyílik számunkra is a Szentháromság világába. „Szalonképesek” leszünk a háromszemélyű egy Isten előtt. — Ma, mikor minden igazán vallásos ember a vallásban nem szertartást, nem gépiesen elhadart imát, hanem személyes találkozást keres az Istennel, nem lehet eléggé hangsúlyozni ezt: személyünk a szentségi jegyen keresztül lesz alkalmas arra, hogy az Isten elé léphessen.

Ha a találkozás által idegen anyag kerül szervezetünkbe, annak föl kell szívódnia, bele kell olvadnia a szervezetbe; egészen ahhoz kell hasonulnia. Igazán nagy természetes titok a fölszívódás: ugyanaz az anyag egészen más lesz, ha növényi, állati vagy emberi testbe kerül. Annak a testnek válik részévé, ahhoz hasonul, amelynek életelve keríti hatalmába. Sőt például a különböző emberi testben is minden sejt magán viseli a szervezet egységének, éltető lelkének egyéni pecsétjét. A Szentlélek így alakít át bennünket a szentségek által Krisztus titokzatos testének tagjává, és a szentségi jegy Krisztushoz tartozásunk, titokzatos Testébe történt beiktatásunk pecsétje. Részesévé leszünk a méltóságnak, amellyel Jézus az Atyához közeledik. Jézus szentsége a mi lelkünkön is tündöklök.

A kegyelem és a szentségi jegyek viszonya

Jogosan merül föl a kérdés: hát nem a megszentelő kegyelem által leszünk szentek? Nem ez a titokzatos életerő, amely Krisztusból, a szőlőtőből reánk, a szőlővesszőkbe árad? Nem a kegyelem által leszünk az isteni természet részesévé? (2 Pét. 1, 4.) Föltétlenül: a kegyelem szenteli meg természetünket. Az tesz minket szentté. Átala lesznek az örök jutalomra érdemesek a természetünk által végrehajtott jócselekedetek. A

szenstégi jegy ezzel szemben személyünket teszi szentté. A három szent-ség fölvtelénél Isten megpecsételi személyünket: személyünk számára lefoglalt, egészen az övé és ezért szent lesz.

Az Úr Jézus Krisztus emberségének egyedülálló szentsege a kegye-lem túlradó gazdagsága Őbenne, amely végtelenül szentté teszi minden cselekedetét, személyi méltóságából következik. Eppen így a szentsegi jegy által fölsvntelt személy méltósága megkívánja, hogy az illető a kegyelem állapotában legyen, abban állandóan gazdagodjék és cselekedeteit a kegyelem kísérje és szentelje meg. A szentsegi jegy Krisztushoz kapcsol, Krisztussal egyesít és éppen ezért biztosítja, hogy a kegyelem Belőle reánk is áramoljék: teljességéből mindnyáján merítsünk, kegyelmet kegyelemre halmozva (Ján. 1, 16.).

A szentsegi jegy követeli a megszentelő kegyelem és a szentsegnak megfelelő segítő kegyelmek kiadását reánk. E kiadásnak bennünk csak egyetlen akadálya lehet: a szándékos és tudatos halálos bűn. A súlyos bűn a szörnyű retesz, amely megakadályozza a kegyelem kiadását. A bocsánatos bűnök és a helytelen ragaszkodások pedig korlátot jelentenek, amelyek többé-kevésbé gátolják a szentsegi kegyelem egész gazdagságának kibontakozását. Viszont földi életünk bármelyik pillanatában szüntetjük meg e gátat, vesszük el az akadályt a kegyelem útjából, éppen személyünk fölsvntelése a szentsegi jegy által azonnal kívánja és szükségyszerűen magával hozza kegyelem kiadását természetünkre és annak kibontakozását bennünk. Földi életünkben bármikor háritjuk el vagy csökkentjük a kegyelem akadályait, e három szentsegi úgy fejt ki kegyelmi hatását, mintha abban a pillanatban vettük volna föl.

Szent Pál figyelmezteti kedves tanítványát, Timóteust: ne hanyagolja el a benne lévő kegyelmet. (1 Tim. 4, 14.) Mászor pedig így biztatja őt: „Szátsd föl magadban Isten kegyelmét, amely a kézföltétel által benned van.” (2 Tim. 1, 6.) Szent Pál e biztatásai a papszentelés kegyelmére vonatkoznak elsősorban. Am nemcsak a papok, hanem minden megkeresztelt és bérmált hívő felé oda lehet kiáltani: el ne hanyagold a keresztség és bérmálás szentsege által benned lévő kegyelmeket. Ezért hordod lelmeden e szentsegek isteni jegyét, hogy bármikor fölsvítható legyen azok kegyelme.

Nyomatékosan hangsúlyoznunk kell, hogy nemcsak az egyházi rend, hanem a keresztség és bérmálás szentsegi jele által is fölsvntelt, Isten számára lefoglalt személy az ember. A keresztség pecsétje lelkünkön jelenti a leglényegesebb és legelemibb lefoglalást az Atya, Fiú és Szentlélek számára. Mindenki, akit megkereszteltek, az Istené, az Isten gyermeke. A keresztség pecsétje kötelezettséget jelent és ugyanakkor kegyelmet biztosít az Istennek tetsző életre. Ha valaki olvassa Szent Ágoston Vallomásait, észreveheti, hogy számára a szakítás a bűnnel, a szent élet megkezdése nem a püspök- vagy a papszentelésnél kezdődik, hanem megkereszteléskor. Akit megkereszteltek, az fölsvntelt személy. A keresztség fölvtelése által elkötelezi magát az ember a szent, Istennek tetsző életre. Elkötelezése teljessé és a fölsvntött, a férfikor mértéke szerint tökéletesé válik benne a bérmálás fölvtelése által. E tökéletes és teljes életességet sürgeti lelkén a bérmálás fölsvntelési pecsétje és ehhez biztosítja a szükséges kegyelmeket.

A halálos bűnben élő keresztény szörnyű ellentmondást hord magában. A keresztség és bérmálás jegyéből állandóan természetfölötti szükségyszerűséggel egész lényére és életére kellene áradnia a kegyelemnek. Ő pedig ugyanakkor tudatosan ragaszkodik a halálos bűnhöz és megakadályozza a kegyelem kiadását. Az Úr Isten egészen másként néz egy

bűnös pogányra, mint egy bűnös keresztényre. A bűn a pogányban legfőbb az emberi természetet szennyezi be, a keresztény emberben meggyalázza a szentségi jeggyel megpecsételt méltóságot. A különbség ugyanannyi, mintha valaki egy közösleges poharat vagy egy szent kelyhet használ bűnös tivornyára; egy lakást vagy pedig a templomot alakítja át bűntanyává. — Mindaz, amit mondottunk, még fokozottabban áll azokról, akik az egyházi szentségi jegyét is viselik.

Krisztushoz, a főpaphoz tesz hasonlóná

Ezek után jobban értjük már Szent Péter nagyszerű szavait: „Ti azonban választott nemzetség, királyi papság, szent nemzet, tulajdonul lefoglalt nép vagytok, hogy annak dicsőségét hirdessétek, aki a sötétségből csodálatos világosságára hívott titeket.” (1 Pét. 2, 9.) A szentségi jegyben van a keresztények általános papságának legmélyebb gyökere. Mind a három szentségi jegy — ha különböző fokban is! — Isten tisztelésére foglalt le bennünket, Krisztushoz, az Újszövetség egyetlen főpapjához tesz hasonlóná. A Zsidókhoz írt levél nagyszerű tanítása: Krisztus az Újszövetség egyetlen papja, keresztihalála az egyetlen áldozat. Minden istentisztelet az ő papságához tartozik vagy abból következik. Nem lehet más áldozat, mint keresztáldozatának megújítása.

Am kérdezhetné valaki: a szentségi jegyek miért éppen Krisztushoz, a főpaphoz, miért nem a királyhoz vagy az emberiség tanítójához tesznek hasonlóná? Azért, mert egyedül a papsághoz szükséges a fölszentelés. A kormányzáshoz vagy tanításhoz elég a megbízatás, a küldetés (*missio*). A királynak (vagy bármilyen más néven nevezzék is az emberek vezetőjét) és tanítónak az emberekhez kell jönnie. Ehhez nem kell szentnek lennie. Egyedül a pap megy az Isten elé. Ehhez fölszentelés szükséges. Másként nem léphet a háromszor szent Isten színe elé. Ezért van az, hogy a legmagasabb egyházi kormányzói vagy tanítói hatalmat gyakorolhatja a püspök már fölszentelés előtt vagy pedig — mint most nálunk az apostoli kormányzók — gyakorolhatják püspökké szentelés nélkül. Szentelő hatalom azonban nincs a szentség fölvétele nélkül.

Krisztusban, a királyban és tanítóban Isten jön hozzánk. Krisztusban, a főpapban az ember lép az Isten elé. Ezért a hármasszentségi jegy is Krisztushoz, a főpaphoz tesz hasonlóná, főpapi tevékenységében részesít, mert fölhatalmaz arra, hogy Vele együtt az Isten elé léphessünk. A kereszttség pecsétje jelenti a bekapcsolódást Krisztus főpapi tevékenységébe saját megszentelődésünkre vonatkozólag. Ez tesz bennünket képessé az Örök Főpap szentségi ajándékainak elfogadására. Általa, mint Isten gyermekei cselekvően munkálhatjuk megszentelődésünket, szolgálhatjuk üdvösségünket. A bérnálás szentségi jegye a fölnőtt érettségét biztosítja saját életségünk szolgálatában. Az egyházi rend szentségi jegye kizárólag az istenország szolgálatára foglal le; a kegyelmi ajándékok kiosztásánál az Örök Főpap eszközüvé teszi az embert.

Am a pap első földadata mégsem az emberek megszentelése, hanem az Isten tisztelése. A hármasszentségi jegy adja fölhatalmazását a részvételre az Úr Jézus istentiszteletében. Az örök Ige végtelen értékű istentisztelete a személyi egység által az Ember-Jézus, az Egyház titkán keresztül minden Vele egyesült ember istentiszteletévé lesz. A legtökéletesebb részvételt Jézus istentiszteletében a papszentelés szentségi jegye biztosítja: a pap Jézus nevében, Jézus személyét helyettesítve mutatja be a szentmise áldozatot. De már a kereszttség szentségi jegye is biztosítja a részvételt az eucharisztikus egyesülés által az Úr Jézus istentiszteletében.

Itt tűnik ki legjobban a szentségi jegyek fontossága. Ha valaki a tökéletes szeretet által — keresztség nélkül — jut a megszentelő kegyelem birtokába, az távolról sincsen olyan kapcsolatban az Örök Főpappal, mint a megkeresztelt: nincs joga a többi szentség fölvételére, nincsen része Krisztus istentiszteletében. Nem szívódott föl a titokzatos Testbe, nincs része a Fő méltóságában és így a legfőbbesebb tevékenységeiben sem. A szentségi jegy által „tulajdonul lefoglalt népek és királyi papságnak” legnagyobb részének a feladata, hogy Krisztussal együtt hirdessük „Annak dicsőségét, aki a sötétségből csodálatos világosságára” hívott bennünket. Mind a három szentségi jegy — egyre fokozottabb mértékben — fölhatalmazást jelent arra is, hogy saját életünket az Úr Jézussal egyesülten Istennek járóljatul áldozatul mutassuk be.

A görögöknel a szolgálat nem jelenthetett méltóságot. A kereszténységben pedig Isten szolgálata a legnagyobb méltóság. Izaiás prófétánál az Úr az eljövendő megváltót mint „szolgámat” emlegeti (*Ebed Jahve*). A szentségi jegy biztosítja a részesedést Krisztus Isten-szolgálatában s ezzel együtt méltóságában is. A Testben, ahol a Főnek ilyen páratlan méltósága van, a tagoknak is részesedniük kell a Fő kiválóságában. A szentségi jegy nemcsak bizonyos cselekedetek érvényes végrehajtására ad képességet, hanem a krisztusi méltósága pecsétje is a lelken. E méltóságot nem úgy kell elképzelnünk, mint az emberi méltóság kifejezését bizonyos ruha vagy rangjelzés viselésében. E méltóság Krisztus egyéniségének rányomása magára a lélekre: természetes kifejezése Krisztus örök főpapi méltóságának.

Nagy Szent Teréz egyszer így imádkozott: Uram, te mennyire más vagy, mint a földi királyok; azoknak királyi ruhákat kell hordaniok, mert különben összetévesztik őket a többi emberrel. Neked nem kell öltözködnöd, mert egész lényedben más vagy, mint az emberek. Teremtényeiddel senki sem téveszthet össze. — A jó Isten összetéveszthetetlen fönsege és szépsége áramlik Jézus lelkére és verődik ki a szentségi jegyben az emberi lelken. — Mózes harmadik könyvében az Úr pontosan előírja Aronnak és fiainak papi öltözetét. Nagy Sándorra világhódító útján lenyűgöző hatással volt, amikor a zsidó főpap teljes díszében jelent meg előtte. Az Újszövetségben a ruhákkal nem sokat törődik az Úr. Emberi választásra bízta, viszont a szolgálatára szánt lelkeket Krisztus főpapi szépségébe öltöztette.

A hűség hármas pecsétje

Az Úr Jézus főpapságában három fokozatban vehet részt az ember. Az Isten gyermekei egyszerűen használják a megszentelő eszközöket és résztvesznek Krisztus áldozatában. A megbérmált Krisztus katonája, akinek joga és kötelessége Krisztus ügyéért dolgoznia. A pap életét az Örök Főpap kizárólag saját ügyének szolgálatára foglalja le; megadja neki a hatalmat, hogy nevében bemutassa az áldozatot és másokat is megszenteljen. E három fokozatban történik a hasonulás Krisztushoz, a Főpaphoz; háromféleképpen részesedik az ember főpapi hatalmában és vehet részt az örök istentiszteletben. Éppen ezért van három különböző szentségi jegy, amelyben az Isten tiszteletére történt lefoglalásunk mértéke szerint kiverődik a lelkünkön hasonlóságunk az Örök Főpaphoz.

E három jegy biztosítja a keresztény ember állapotának megfelelő és annak kötelességteljesítéséhez szükséges kegyelmek áramlását az isteni Főből: „A kegyelmet azonban mindegyikünk Krisztus ajándékozásának mértéke szerint kapta.” (Ef. 4, 7.) — Szent Bonaventúra szerint a

természetes életben három fontos állomás van: születés, megerősödés és szaporodás. Ezeknek megfelelő három természetfölötti életállomásunkat mutatja a három szentségi jegy a lelkünkön. — Scotus az Isten népét a földi fejedelem háznépéhez hasonlítja: a fejedelem házában vannak hozzá tartozók, védelmezők és tisztviselők. A hívők seregében is megtalálható e hármias csoport, amelynek mindegyikét különböző szentségi jellel pecsételi meg az Isten. — Aquinói Szent Tamás — a főntebb kifejtett módon — a három szentségi jegyet a Krisztus istentiszteletében való részvétel és Krisztus titokzatos Testének építésére szóló hivatás mértéke szerint különbözteti meg.

A keresztségben az ember léte nyer Krisztusban, belekapcsolódik a titokzatos Test életáramlásába. A keresztség szentségi pecsétje e nagyszerű méltóságot jelzi és biztosítja viseléséhez a kegyelmeket. A bérmálás szentségi jegye által elérjük Krisztus nagykorúságának teljességét. (Ef. 4, 13.) Fölnőttek leszünk; az Úr katonáinak méltóságát hordjuk lelkünkön. Kegyelmet kapunk minden munkához és szenvedéshez, amellyel a nagykorú katona élete jár. Ez jelzi a keresztség jegyének betetőzését saját lelkünkben és biztosítja a kegyelmet minden apostoli tevékenységhez, amelyet föl nem szentelt papok is végezhetnek. Keresztény költőknek, festőknek, szobrászoknak, zenészeknek, ötvösöknek állandóan tudatában kellene lenniök e szentségi jegy méltóságának és számolniok kell vallásos műveik alkotásánál, templomi szereplésüknél a megpecsételés kegyelmével. Minden véres és nem véres vértanú méltósága és a szenvedéshez szükséges kegyelem is a bérmálás szentségi jegyével kapcsolatos.

A bérmálás szent pecsétje egyúttal az alap az egyházirend szentségi jele számára. Krisztus katonaságán túl a papi hatalmak nagyszerű méltósága, eredményes gyakorlásukhoz szükséges kegyelem és az ember minden erejének és képességének lefoglalása kizárólag Isten számára — verődik ki ebben a lelken. A pap az Isten által legtökéletesebben megjelölt és fölszentelt s egyúttal legtökéletesebben Isten számára, Krisztus helyettesítésére lefoglalt minden tehetségével és minden életerejével.

E lefoglalás megtörténik már a szerep (diacónus) szentelésben és kizárólagos jellege kitűnik már ennek szentségi jeléből. Ez ugyan még semmi újabb hatalmat nem hoz a bérmálás jegyével szemben, csak kizárólag olyan istentiszteleti célok szolgálatába állít, amelyeket a megbérmált ember is gyakorolhat. A szerepesség szentségi jegyétől lényegesen különbözik az áldozópapság pecsétje. Ez hozza a fönséges papi hatalmakat az áldozat bemutatására és a szentségek kiszolgáltatására (a bérmálás és egyházirend kivételével). Az már vitatott kérdés a hittudósok között, hogy a püspökség szentségi jele is ennyire különbözik-e az áldozópapi pecsétől. Egyesek csak az áldozópapi megpecsételés kibővítését látják benne. Mégis valószínűbbnek látszik a másik nézet, amely a lényeges különbséget védi: hiszen a püspökség lényegesen nagyobb szentségi hatalmat is ad az áldozópapi hatalomhoz.

„Isten erős építménye szilárdan áll, s ez van ráírva: az Úr ismeri övét.” (2 Tim. 2, 19.) Az Anyaszentegyház Isten erős építménye. Benne az Úr az embereket, övéit a szentségi jegyről ismeri meg: mint gyermekeit, katonáit és papjait. E jelekkel a lelkünkön mehetünk Eléje és így kereshetünk személyi találkozást Vele. A modern vallási élet szeretne fölszámolni minden gépies, megszokott, sablonos és automatikus, lélek nélküli szertartást vagy istentiszteletet. A modern ember személyi méltóságának tudatában személyes találkozót keres Istennel.

Nem lehet tehát eléggé behatóan tanulmányozni és ismételten átmélni a szentségi jegyek nagy méltóságát, amelyek e személyes talál-

kozóra jogosítanak bennünket. Az Isten ezekről ismer meg minket; mi ezekkel a lelkünkön léphetünk Eléje. Ez minden személyes Isten-kapcsolatunk alapja: az Isten csak mint gyermekeivel, katonáival és papjaival áll velünk szóba. E hármasság kapocs fűz minket az Úr Jézushoz. Egyedül Jézussal és azokkal, akik Hozzá kapcsolódnak, Benne élnek, lép az én és te személyes viszonyába az Isten. A szentségi jegy folyósítja egyúttal a kegyelmet, hogy e személyi méltóságunknak megfelelően viselkedjünk, éljük életünket Krisztusban, az Isten előtt.

A három szentségi jegy hármasságunk és egyúttal hármasságunk pecsétje is. Kegyelmet közvetít arra, hogy Isten gyermekeinek, katonáinak és papjainak szent hűségében éljünk.

Három, örök jegy

A végén két kérdésre válaszolunk. Először: miért csak e három szentség és kitorölhetetlen pecsétet az emberi lélekbe? Például a szentáldozás nagyszerű találkozásja miért nem pecsételi meg így az emberi lelket? Válaszunk csak ez lehet: egyedül e három szentség fölvetelénél kapunk állandó jellegű hatalmat és örök méltóságot az Isten tiszteletére. Bármilyen fölséges személyes találkozás legyen is a szentáldozás magával a kegyelem Szerzőjével és a szentségek Alapítójával, de éppen az Ő akaratából a szentáldozásnak, mint táplálkozásnak állandóan kell ismétlődnie és így átmeneti jellege van. Az Isten gyermekének nagyszerű találkozása és táplálkozása Azzal, akinek jelét már viseli. — A bűnbánat szentsége is mindig átmeneti kegyelmet biztosít a megbánt és meggyónt bűnök megbocsátására. A szent kenet szentsége állandóbb kegyelmet biztosít, de csak a súlyos betegség idejére, amelyben az ember azt fölvetette. — A házasság szentségének sűrű tartó szeretetköteléke talán a legszebb emberi képe annak a nagyszerű hűségnek, amely a szentségi jegyek hordozóját Istenéhez fűzi. Másrészt azonban a házassági kötelék egy meghatározott emberhez köt csupán és annak életében biztosítja a kegyelmet a házasság nagyszerű, szent céljainak szolgálata. A házastárs halála után szabad az ember, hacsak nem akarja önkéntesen a sírt és halált túlélő hűséggel őrizni a szeretet kötelékét egykori házastársához.

A második kérdés a szentségi jegyek túlvilági megmaradására vonatkozik: valóban örökre pecsételik-e meg az emberi lelket? Azt mindenki könnyen belátja, hogy a mennyországban örökre megmaradnak a szentségi jegyek: hiszen Jézushoz, az Örök Főpaphoz tesznek hasonlóvá. „Ő azonban örökre megmarad és papsága örökké tart.” (Zsid. 7, 25.) Éppen a szentségi jegyek által örökre Krisztussal egyesülten veszünk részt a Második Isteni Személy égi istentiszteletében: dicsérsük vég nélkül az Atyát. Szent emberségével egyesülten válunk az Atya trónja előtt örökké jóillatú áldozattá. A szentségi jegyek az örök boldogság krisztusi jellegét biztosítják.

Nehezebbnek látszik a kérdés a pokolra vonatkozólag: a kárhözottakban is megmaradnak a szentségi jegyek? Ha a bűn ellenére is megmaradtak az emberi lélekben, akkor a büntetésben is meg kell maradniuk. A szentségi jegyet viselő bűnös sokkal utálatosabb az Isten szemében, mint a pogány. A szentségi jegyek ott maradnak a szerencsétlen elkárhozottak lelkén, mint a méltóság jelei, amelyből lezüllöttek; mint a hatalom jelei, amellyel visszaéltek vagy amelyet méltatlanul használtak; mint a visszautasított és eltékozolt kegyelem jelei, amelyet a mindig bőkezű „jó” Isten különös bőségben akart adni, de nekik nem kellett, ők nem használták azt föl sem maguk, sem mások üdvösségére.

A jó Isten azért jelölt meg bennünket a szentségi jeggyel, hogy örökre az Ővé legyünk. Örökre akar lefoglalni, Krisztussal egyesíteni. Akik lefoglalásukhoz, fölszentelésükhöz méltó élettel keresik Őt Krisztusban, Vele egyesülten találjuk meg ujjongó, örök örömszükre. — Akik hűtlenek fölszentelésükhöz, lefoglalásukhoz, életük nem egyesül az Úr Jézussal, azok vesztesége a másik világon sokkal nagyobb lesz, mint azoké, akik földi életükben sohasem voltak kapcsolatban Vele.

RÓNAY GYÖRGY VERSEI

Szántó Piroskának

TEMETŐK

1.

*Ez a temető. Itt fogunk pihenni,
ha földi vándorlásunk végetér.
Tudod-e, hogy tavaszra, nyárra mennyi
virág virul itt, zsálya, pipitér,*

*kosbor... tudod, hogy ha beszáll a messzi
mezők felől a májusesti szél,
dalát még a rigó is elfelejti,
mert a hársszagtól szinte elalél?*

*Ne azon tündödj hát, ha erre még el,
milyen szörnyű lesz majd, ha lent enyész el,
és sírod dombját fölveri a gyom;*

*fontold meg inkább, hogy mégis az élet
fölényéről vall ez a dús tenyészlet,
s mégis édenkert minden sirhalom.*

2.

*S fontold meg azt is: akármit tegyünk,
egy szép napon mindnyájan ide térünk.
Sírjunk, ökölbe szorítva kezünk?
Hiába. Így is, úgy is egy a végünk.*

*Bölcsebb s méltóbb, ha józanok leszünk:
azzal, ami vár, bátran szembenézőnk,
s birtokba vesszük pihenőhelyünk,
mielőtt végképp porában enyészünk.*

*Mennyi költészet, mennyi tiszta szépség:
egy-egy zöld sírdomb s fölötte a kék ég!
Mennyi távlat és mennyi levegő!*

*Mielőtt földed befogad magába,
nevelj rá szellős geometriádra,
végtelen iskolája, temető!*

3.

*Gyermekkorom falusi temetője!
Horpadt sírok vén akácfák alatt...
Szélén mély árok sötétlik; belőle
beléndek nő ki, bürök, iszalag,*

*páfrányok és indák... Egy csorba kőre
rózsa fonódik... nap süt... Így maradt
meg emlékemben — s mintha egyre nőne
bozótja, s benne mindig süt a nap.*